

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/160/2020
Identifikačné číslo spisu: 5313206615
Dátum vydania rozhodnutia: 13.07.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Erika Šobichová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:5313206615.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov: 1/ V. Š. R., nar. XX.X.XXXX, bytom F. XX, B. A., 2/ T. R., nar. X.X.XXXX, bytom F. XX, B. A., obaja zastúpení JUDr. Antonom Kupšom, advokát, so sídlom Moyzesova 34, Čadca, proti žalovaným: 1/ P. E., nar. XX.X.XXXX, bytom D. XXX, C., 2/ Z. E., nar. XX.X.XXXX, bytom D. XXX, C., obaja zastúpení spoločnosťou JUDr. Michal Krutek, s.r.o., so sídlom Hlavná 11, Trnava, IČO: 47 254 581, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 5C/205/2013, o dovolaní žalovaných proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 26. marca 2020, sp. zn. 9Co/13/2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Žiline z 26. marca 2020, sp. zn. 9Co/13/2020, zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Žalobcovia sa svojím návrhom z 2.7.2013 domáhali, aby súd zaviazal žalovaných uhradiť im spoločne a nerozdielne škodu na strešnej krytine ich rodinného domu, a to uvedením do pôvodného stavu.
2. Okresný súd Čadca (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 26.4.2018, 5C/205/2013-304, súd prvej inštancie pripustil zmenu návrhu žalobcov tak, že žalovaní sú povinní nahradiť žalobcom spoločne a nerozdielne škodu vo výške 2.460,95 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
3. Súd prvej inštancie rozsudkom z 12.11.2018, 5C/205/2013-417, zaviazal žalovaných spoločne a nerozdielne uhradiť žalobcom sumu 2.460,95 eur ako náhradu škody do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň žalobcom priznal i nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v plnom rozsahu. Svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 420 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, keď konštatoval, že protiprávnym zavineným konaním žalovaných došlo k poškodeniu strechy žalobcov.
- 4.1. Na odvolanie žalovaných Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 26. marca 2020, sp. zn. 9Co/13/2020 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Žalobcom priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.
- 4.2. Odvolací súd považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne správne. Pokiaľ išlo o skutkové

zistenia, vyhodnotenie rozhodujúcich skutočností a právne posúdenie veci, v tomto smere sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, ktoré v takomto prípade nie je potrebné opakovať. Podľa odvolacieho súdu zo strany odvolateľov neboli v priebehu odvolacieho konania tvrdené také skutočnosti, s ktorými by sa nevysporiadal súd prvej inštancie v dôvodoch napadnutého rozhodnutia. Z dôvodov je zrejmé, z ktorých konkrétnych dôkazov súd pri rozhodovaní vychádzal, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil ani to, na ktoré dôkazy prihliadol a na ktoré nie, tak ako to vyplýva z podrobného odôvodnenia v bodoch 37. až 43. rozhodnutia súdu prvej inštancie, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil.

4.3. Pokiaľ žalovaní v ďalšom poukazovali na novú skutočnosť - prevod nehnuteľnosti zo strany žalobcov s tým, že títo neupozornili nových vlastníkov na problémy so strešnou krytinou, táto skutočnosť podľa názoru odvolacieho súdu nemá vplyv na posúdenie predmetu sporu medzi účastníkmi, a preto ani na túto okolnosť prihliadnúť nemohol, pretože ide o samostatné nároky medzi žalobcami a tretími osobami.

4.4. O trovách odvolacieho konania súd rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 CSP (zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) s použitím ust. § 255 ods. 1 CSP a priznal žalobcom nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

5.1. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali žalovaní dovolanie (ďalej aj „dovolateľa“). Prípustnosť dovolania vyvodzovali z § 420 písm. f/ CSP, keď namietali, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces. Navrhli, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a súčasne, aby zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolaciemu súdu tiež navrhli rozhodnúť o odklade vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozsudku podľa § 444 ods. 1 CSP.

5.2. Vo vzťahu k dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP namietali nesprávny procesný postup odvolacieho súdu spočívajúci v nedostatočne odôvodnenom a nepreskúmateľnom rozsudku, keď sa odvolací súd nevysporiadal s nasledovnými podstatnými odvolacími bodmi dovolateľov: námietka vhodnosti predmetnej strešnej krytiny vzhľadom na poveternostné, klimatické a iné podmienky a s tým súvisiace zavinenie si škody žalobcami; námietka formálnych nedostatkov listiny označenej ako Znalecký posudok č. 1/2015; nedostatky listiny označenej ako Znalecký posudok č. 2/2017; otázka vhodnosti použitej strešnej krytiny v kontexte rozdielnej rozťažnosti podkladového plechu a použitého náteru; otázka posúdenia vhodnosti použitej strešnej krytiny projektantom alebo statikom; otázka poškodenia strechy aj na iných miestach, než pri komíne žalovaných; popis nedostatkov a pochybení pri odbere vzoriek znalkyňou J.. V.; neodôvodnené neprihliadnutie na znalecký posudok č. 1/2017 J.. K., W..; prevod vlastníckeho práva k rodinnému domu, na ktorom došlo k tvrdenému vzniku škody; neodôvodnený záver o potrebe výmeny strešnej krytiny namiesto jej očistenia; neuvedenie, k porušeniu akej právnej povinnosti zo strany žalovaných došlo.

6. Žalobcovia vo vzťahu k dovolaniu uviedli, že sa stotožňujú so závermi odvolacieho súdu. Žalobcom pritom nie je zrejmé, akým spôsobom mali súdy v konaní porušiť právo žalovaných na spravodlivý proces. Poukázali tiež na skutočnosť, že žalovaní dňa 25.6.2020 žalobcom v celom rozsahu uhradili žalovanú sumu, preto podľa nich dovolanie stratilo opodstatnenie. Dovolaciemu súdu navrhli, aby dovolanie zamietol a priznal im náhradu trov konania.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

8. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti

určitému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný tak, ako sú obsahovo vymedzené v podanom dovolaní (§ 440 CSP).

10. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa stranám znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019, sp. zn. 4Cdo/140/2019 alebo sp. zn. 4Cdo/120/2019).

11. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f/ CSP dovolatelia konkrétne namietajú, že odvolací súd svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil a súčasne sa nevysporiadal s ich odvolacími námietkami, čím založil nepreskúmateľnosť svojho rozhodnutia.

12. Podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (ďalej len „dohovor“, I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

13. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach práve pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a judikatúry ústavného súdu zaujal stanovisko, že medzi práva civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Za znemožnenie strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP treba preto považovať aj taký nedostatok rozhodnutia súdu, keď rozhodnutie neobsahuje žiadne dôvody alebo ak v ňom absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci, prípadne, ak argumentácia obsiahnutá v odôvodnení rozhodnutia je natolko vnútorne rozporná, že rozhodnutie ako celok je nepresvedčivé (sp. zn. 6Cdo/98/2017).

14. Z napadnutého rozsudku odvolacieho súdu je zrejmé, že tento založil svoje rozhodnutie na troch odsekoch odôvodnenia, a to v bodoch 5. až 7. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku konštatoval, že pokiaľ ide o skutkové zistenia, vyhodnotenie rozhodujúcich skutočností a právne posúdenie veci v tomto smere sa v celom rozsahu stotožnil s napadnutým rozhodnutím s poukazom na § 387 ods. 2 CSP a ďalej poukázal na to, že keďže zo strany žalovaných neboli v priebehu odvolacieho konania tvrdené také rozhodujúce skutočnosti s ktorými by sa nevysporiadal súd prvej inštancie, preto rozhodol postupom podľa § 387 ods. 2 CSP. Nad rámec uvedeného odvolací súd k vykonanému dokazovaniu všeobecne konštatoval, že z dôvodov je zrejmé, z ktorých konkrétnych dôkazov súd pri rozhodovaní vychádzal, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil i to, na ktoré dôkazy prihliadol a na ktoré nie, tak ako to vyplýva z podrobného odôvodnenia v bodoch 37. až 43. napadnutého rozhodnutia. Konkrétnu odpoveď uviedol len k jednej z odvolacích námietok súvisiacej s prevodom vlastníckeho práva žalobcov k poškodenému rodinnému domu, keď odvolací súd v tejto súvislosti konštatoval, že uvedená skutočnosť nemá žiaden vplyv na posúdenie predmetu sporu, pretože ide o samostatné nároky medzi žalobcami a tretími osobami.

15. Ustanovenie rozhodnutia § 387 ods. 2 CSP, na ktoré poukázal odvolací súd pri odôvodňovaní svojho rozhodnutia, umožňuje odvolaciemu súdu použiť tzv. skrátené odôvodnenie rozhodnutia v prípade, ak sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. V takomto prípade sa môže v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

16. Z judikatúry ústavného súdu však vyplýva, že ani v prípadoch tzv. skráteného odôvodnenia nemôže odvolací súd rezignovať na naplnenie príkazu uvedenom v ust. § 387 ods. 3 CSP a odvolací súd je povinný vysporiadať sa v odôvodnení svojho rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní aj v prípade tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia podľa § 387 ods. 2 CSP (III. ÚS 314/2018). Podľa ústavného súdu pritom absencia vysporiadania sa s podstatnými tvrdeniami sťažovateľa uvedenými v odvolaní v napadnutom rozsudku krajského súdu je tak závažným nedostatkom tohto rozhodnutia, ktorého intenzita sama osebe zakladá porušenie sťažovateľom namietaného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (tiež III. ÚS 314/2018).

17. Dovolací súd pritom uvádza, že dovolatelia v rámci pomerne rozsiahleho a štruktúrovaného odvolania spochybňovali hodnotenie dôkazov a správnosť skutkových zistení súdu prvej inštancie v súvislosti so znaleckým dokazovaním (formálne nedostatky znaleckých posudkov, spôsob vypracovania znaleckých posudkov a použité metódy znalcov, rozpory v znaleckých posudkoch, prekonávanie rozporov v znaleckých posudkoch), ďalej nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, keď z neho nie je zrejmý záver o tom, akú právnu povinnosť žalovaní porušili (ako základný predpoklad pre vznik povinnosti nahradiť škodu), spoluúčasť poškodených (nevhodnosť použitej strešnej krytiny), ako i spôsob a rozsah náhrady škody (potreba výmeny strešnej krytiny).

18. V danom prípade sa však odvolací súd vôbec nevysporiadal s uvedenými odvolacími námietkami. Podľa názoru dovolacieho súdu ide o podstatné a relevantné argumenty (majúce vplyv na výsledok sporu) súvisiace so sporom a zároveň sú takej povahy, že bez náležitého vysporiadania sa s nimi v odôvodnení rozhodnutia, možno dospieť k záveru, že postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu procesných práv dovolateľov v takej miere, že došlo k porušeniu práva dovolateľov na spravodlivý proces zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy SR čl. 6 ods. 1 dohovoru.

19. So zreteľom na vyššie uvedené dôvody dovolací súd konštatuje, že dovolatelia opodstatnene namietali porušenie ich procesných práv v takej miere, že postupom súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Nerešpektovaním pravidla riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu došlo v konaní k procesnej vade podľa § 420 písm. f/ CSP, ktorá zakladá nielen prípustnosť dovolania ale zároveň aj jeho dôvodnosť.

20. Dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v súlade s § 449 ods. 1 CSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

21. V ďalšom konaní je odvolací súd povinný opätovne prejednať a rozhodnúť odvolanie žalovaných v súlade s náležitosťami odôvodnenia vyplývajúcimi z ustanovenia § 393 ods. 2, 3 CSP rozhodnutie presvedčivo a riadne zdôvodniť. Vysloveným právnym názorom uvedeným v tomto ustanovení je odvolací súd viazaný (§ 455 CSP).

22. O návrhu dovolateľov na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia podľa § 444 ods. 2 CSP dovolací súd už nerozhodoval, vzhľadom k tomu, že došlo k zrušeniu napadnutého rozhodnutia.

23. O nároku na náhradu trov pôvodného konania a trov dovolacieho konania rozhodne odvolací súd v novom rozhodnutí vo veci samej (§ 453 ods. 3 CSP).

24. Rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.